

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege
privind modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul este elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite
<p>În procesul de implementare a Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, în perioada anilor 2020-2021 au fost depistate unele lacune și probleme cu privire la implementarea prevederilor acesteia și accesul la măsurile active de ocupare a forței de muncă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.</p> <p>În acest context, proiectul de Lege privind modificarea Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, are drept scop sporirea accesului șomerilor și angajatorilor la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă.</p> <p>Modificările în cauză au fost generate, inclusiv de necesitatea sporirii accesului persoanelor aflate în șomaj la diverse măsuri de sprijin în procesul de angajare sau de protecție socială prin acordarea ajutorului de șomaj, drept urmare a crizei provocate de pandemia Covid 19.</p> <p>Totodată, se propune modificarea art.20 din Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997, privind regimul fiscal al subvențiilor acordate de către ANOFM, considerându-le venituri neimpozitabile, fapt prin care se propune completarea articolului respectiv.</p> <p>De asemenea, se denotă necesitatea revizuirii unor prevederi ce țin de activitatea agențiilor private pentru ocuparea forței de muncă, cu scopul simplificării proceselor premergătoare obținerii licenței de activitate.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Principalele prevederi incluse în proiectul Legii sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- modificări în criteriile de obținere a statutului de șomer, fiind excluse unele condiții care constrâng dreptul persoanelor cu dizabilități de a se înregistra cu statut de șomer;- expunerea în redacție nouă a prevederilor (art.16 alineatul (3)) referitor la informarea populației privind locurile de muncă vacante, în special prin intermediul portalului de angajare www.angajat.md, gestionat de Agenția Națională;- redactarea textului „din familii defavorizate, orfani, rămași fără îngrijirea părinților, aflați sub tutelă sau curatelă” și expunerea în următoarea redacție „tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani rămași fără ocrotire părintească”, în conformitate cu Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți;- completarea art.23 litera f) cu textul „subiecți ai probațiunii”;- majorarea cuantumului bursei pentru șomerii înmatriculați la cursuri de formare profesională de la 15% la 45% din salariul mediu pe economie pentru anul precedent, proporțional frecvenței la instruire, cu simplificarea gestionării și implementării acestei măsuri, dar și în scopul motivării șomerilor fără o profesie de a se recalifica, conform cerințelor pieței muncii. Așadar, se propune abrogarea prevederilor ce țin de acoperirea cheltuielilor pentru cazare și transport în cadrul formării profesionale, iar mijloacele financiare planificate actualmente pentru acoperirea cheltuielilor respective vor fi direcționate spre majorarea cuantumului bursei de formare profesională;- termenul prevăzut la art.36 privind obligativitatea păstrării raporturilor de muncă cu persoana angajată urmare a încheierii perioadei de primire a subvenției se reduce de la 12 luni la 6 luni;- revizuirea condiției de restituire a subvenției de către angajatori care angajează șomeri conform art.36;- termenul de angajare a șomerului și păstrare a locului de muncă de către angajatori în cadrul măsurii de subvenționare a creării/ adaptării locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități (art.38 a Legii), se reduce cu 6 luni (de la 18 la 12 luni) în scopul sporirii atractivității acestei măsuri de ocupare a forței de muncă;- reducerea termenului de restituire a subvenției de către angajator în cazul subvenționării

creării/ adaptării locului de muncă și crearea afacerii proprii de la 10-18 luni la 7-12 luni din ziua lichidării locului de muncă;

- se propune modificarea regimului fiscal al subvențiilor acordate de către ANOFM, considerându-le venituri neimpozitabile și se propune completarea art.20 din Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/ 1997;

- se propun completări ce țin de modul în care vor fi certificate cunoștințele și competențele dobândite în contexte de educație non-formală și informală;

- s-au introdus modificări la modul de subvenționare a afacerii proprii și proiectelor de inițiative locale. Prin urmare, crescând cuantumul subvenției în cazul subvenționării afacerilor proprii și proiectelor de inițiative locale, va crește atractivitatea acestor măsuri în rândul șomerilor și angajatorilor, iar ca rezultat final, numărul locurilor de muncă noi create;

- expunerea în redacție nouă a prevederilor ce țin de stabilirea dreptului la ajutor de șomaj, termenele și condițiile de stabilire, suspendare și restabilire, cu scopul eliminării elementului discriminatoriu față de persoanele care primesc indemnizații la eliberare din serviciu, precum și sporirea protecției sociale a șomerilor;

- în vederea eficientizării prevederilor ce țin de activitatea agențiilor private se propune realizarea unor modificări de ordin tehnic, redacțional la articolele 3, 10 alineatul (5) litera n), 54 alineatul (1) litera a) și 59. Aceste modificări sunt realizate în vederea unificării terminologiei utilizate în textul legii;

- în același timp se propun modificări ce țin de ajustarea unor proceduri ce țin de obținerea licenței pentru activitatea de plasare în străinătate a lucrătorilor emigranți. Astfel, la art. 58 alin (2) lit. d) se propune excluderea obligativității prezentării actelor obținute în cadrul verificării prealabile la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Întrucât actele sunt necesare în vederea obținerii licenței de activitate, se consideră oportună eliminarea obligativității prezentării acestora la Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă;

Concomitent, se propune clarificarea aspectului ce ține de apostilarea și legalizarea actelor emise în străinătate. Astfel, se propune reglementarea expresă a actelor care se vor supune legalizării notariale. În acest sens se propune modificarea art.58 alin. (4) lit. b) și c);

- în vederea ajustării legislației naționale la cerințele internaționale cu privire la licențiere, dar și simplificarea procedurii de depunere a actelor cu scopul obținerii licenței se propune completarea art.58 alin. (4) cu literele c¹) și c²) care urmează să excludă obligativitatea agențiilor private de a prezenta la organul de licențiere actul permisiv/licența beneficiarului străin în cazurile în care beneficiarul străin este angajator direct sau în țara de destinație nu este reglementat un astfel de act permisiv. Lipsa reglementărilor cu privire la actele permissive în țările de destinație se declară de agenția privată pe propria răspundere;

Totodată, la art.58 alin. (5) se propune excluderea Centrului de Combatere a Traficului de Ființe Umane ca parte a controlului în cadrul procedurii de eliberare a licenței, întrucât conform Codului Contravențional 218/2008 art. 400, nu deține o astfel de competență. Alin. (5) a fost ajustat în conformitate cu art.191 al Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;

- se propune redarea în redacție nouă a art.59 suspendarea licenței pentru activitatea legată de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate. Modificările propuse au drept scop elucidarea temerilor pentru suspendarea licenței, dar și a cazurilor în care licența poate fi retrasă cu sau fără hotărârea instanței de judecată. Modificările sunt realizate în conformitate cu art.10 al Legii nr.160/2011 și art.17 al Legii nr.235/2006;

- modificările ce vizează art. 63¹ și 63² sunt realizate în vederea redării coerente a aspectelor ce țin de evidența lucrătorilor emigranți, precum și modalitatea de păstrare a registrelor electronice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea modificărilor propuse va fi realizată din contul mijloacelor financiare planificate în bugetul de stat pe anul 2022 pentru implementarea Legii nr.105/2018.

În total pentru anul 2022 pentru implementarea Legii nr.105/ 2018 au fost planificați 41,6 mln. lei, inclusiv pentru:

- formarea profesională a șomerilor prin cursuri – 25,7 mln. lei, inclusiv pentru bursa

11,2 mln. lei, transport și cazare 9,5 mln. lei;

- instruirea la locul de muncă – 1,8 mln. lei
- stagiarea la locul de muncă – 3 mln. lei;
- certificarea cunoștințelor și a competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală – 60 mii lei.
- subvenționarea locurilor de muncă – 6,4 mln. lei,
- subvenționarea locurilor de muncă create/ adaptate pentru persoane cu dizabilități – 898 mii lei.
- inițierea afacerii proprii – 898 mii lei.
- subvenționarea proiectelor de inițiative locale – 898 mii lei.

Totodată, menționăm că mijloacele financiare planificate pentru anul 2022 pentru acoperirea cheltuielilor de transport și chirie în cadrul măsurii de formare profesională a șomerilor vor fi direcționate spre majorarea cuantumului bursei achitate șomerilor antrenați în măsura de formare profesională.

Majorarea bursei de la 15% la 45% din salariul mediu pe economie pentru anul precedent va necesita, suplimentar la 11,2 mln. lei prevăzute în bugetul de stat pentru anul 2022 pentru achitarea bursei, încă 13 mil lei. Necatînd la diferența respectivă, majorarea bursei se va încadra în bugetul aprobat pentru anul 2022 pentru această măsură, dat fiind că în anul 2021 executarea bugetului pentru măsura respectivă a constituit în mediu circa 60%. În cazul în care măsura dată va fi solicitată de un număr mai mare de șomeri, decât cel planificat pentru anul 2022 (2075 persoane), atunci se va solicita alocarea mijloacelor financiare suplimentare la rectificarea bugetului de stat pentru anul 2022.

6. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Propunerile incluse în proiect vor condiționa modificarea *Hotărârii Guvernului nr. 1276 cu privire la aprobarea procedurilor de acces la măsurile de ocupare a forței de muncă*. De asemenea, la activitatea agențiilor private se necesită a fi introduse amendamente la *Hotărârea de Guvern nr. 1276/2018*, implicit Anexa nr.11² care prevede procedura de intermediere a muncii și angajare în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova. În consecință, procedura va fi ajustată în vederea asigurării implementării corecte a Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj.

6. Transparență decizională

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, intenția de modificare a Legii nr.105/2018, a prevederilor ce țin de activitatea agențiilor private, a fost supusă consultărilor cu reprezentanții agențiilor private licențiate din Republica Moldova în cadrul atelierului de instruire ”Instruire pentru Agențiile Private cu privire la standardele naționale și internaționale de intermediere a muncii în străinătate” organizat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în parteneriat cu OIM Moldova și PNUD Moldova, la data de 8 decembrie 2021.

În cadrul sesiunii de consultări, agențiile private au înaintat următoarele propuneri:

1. posibilitatea depunerii declarației pe proprie răspundere cu privire la dreptul beneficiarului din străinătate de a angaja forța de muncă și să nu fie solicitată proba documentară a dreptului acestui beneficiar de a angaja lucrători străini.

2. cu privire la publicitate, stabilirea unor cerințe mai stricte cu privire la plasarea anunțurilor, obligarea surselor mass media și on-line ce plasează publicitatea să ceară respectarea cerințelor legii la plasarea anunțurilor cu privire la angajarea în străinătate.

3. coordonarea electronică/ digitală a actelor cu ANOFM pe tot parcursul procedurii de mediere și plasare.

4. excluderea cerinței de prezentare a pașaportului Republicii Moldova, dacă persoana aflată în căutarea unui loc de muncă are dublă cetățenie și are pașaportul celeilalte țări.

5. la moment, legea nu prevede prea multe posibilități și cazuri care permit suspendarea și retragerea licenței APOFM, acestea trebuiesc optimizate și reduse.

Menționăm că, propunerile au fost analizate și incluse parțial în proiectul de modificare. Unele propuneri de procedură menționate vor fi analizate în contextul modificării Hotărârii de Guvern nr.1276/2018.

Adițional, intenția de modificare a Legii nr.105/2018 în partea ce ține de activitatea agențiilor private a fost consultată și cu autoritățile publice în cadrul sesiunii de instruire organizată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în parteneriat cu OIM Moldova și PNUD Moldova, la data de 7 decembrie 2021. În cadrul consultărilor au participat reprezentanții Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, Agenției Servicii Publice, Inspectoratul de Stat al Muncii și Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane.

Proiectul a fost consultat în procesul de avizare, inclusiv cu agențiile private a căror propuneri au fost acceptate parțial și incluse în tabelul de divergență.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul art.20 al Legii nr.100/ 2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind intenția de elaborare a actului normativ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8545.

În temeiul art.21 litera e) al Legii nr.100/ 2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind consultarea, avizarea publică, expertizare a actului normativ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8816.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/ recomandărilor la proiectul hotărârii de Guvern.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Rezultatele expertizei juridice au fost luate în considerare și incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor/ recomandărilor la proiectul hotărârii de Guvern.

11. Constatările altor expertize

În conformitate cu pct.11 alin. 2¹ lit. c) a Hotărârii de Guvern Nr. 23/ 2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a expus spre expertizare Analiza impactului la proiectul Hotărârii de Guvern în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, la data de 21.12.21. Conceptul a fost susținut cu recomandări care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului supus avizării.

Ministru

Marcel SPATARI